

Atskaite par dalību COPA – COGECA darba grupā

Graudaugi, proteīnaugi, eļļas augi un sēklas

7. jūnijs 2019. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperts Rūdolfs Jaks.

Šī COPA-COGECA sanāksme iesākās ar Polijas pārstāvja apskatu par 28. maijā aizvadīto rapša konferenci Polijā. “Tā bija starptautiska lauku diena, kurā piedalījās dažādu nozaru pārstāvji, bet galvenais akcents bija tieši uz ziemas rapša paredzamo nākotni. Galvenais secinājums konferencē, ka laicīgi jāmeklē alternatīvas ziemas rapsim, jo šobrīd to konkurētspējīgi izaudzēt paliek arvien izaicinošāk. Palielinās kukaiņu spiediens. Tiek aizliegtas darbīgās vielas, kuras ļauj tos efektīvi ierobežot, kā rezultātā krietni zaudējam ražu. Cena arī nav pārāk motivējoša zemniekam, un tuvākajā nākotnē arī neiezīmējās tendence uz kāpumu”. Tā komentē Polijas pārstāvis par aizvadīto konferenci. Polija saņēma no Eiropas savienības atļauju ziemas rapša sēklas kodināšanai ar Neonix (neonikotīnīdiem). Līdz ar to Polija ir vienīgā valsts Eiropā, kura šādu atļauju būs saņēmusi uz 2019. gada rudeni. Aicinājums no COPA-COGECA valdes bija sekot līdzi Polijas piemēram – ja ir nepieciešamas specializētas atļaujas valsts ietvaros, tad vajagot no Eiropas to pieprasīt.

Lielbritānija Neonix atļauju nesaņēms 2019. gada rudenim. Līdz ar to palielinās līnijšķirņu īpatsvars tirgū. Ar domu, ka līnijšķirnei palielinās izsējas normu, tādā veidā palielinot iespēju izdzīvot vairāk augiem pēc krustziežu spradža invāzijas rudenī. Bet kopumā ir kritums sējplatībās, kā arī paredz kritumu uz 2020. gada ražas sējumiem, dēļ tā, ka briti neredz ekonomisku pamatojumu vairs audzēt ziemas rapsi. Tā komentē Lielbritānija.

Dānija, Zviedrija, Vācija, Neonix kodni nesaņēms uz rudens sezonu, līdz ar to paredz sarežģītāku rudens periodu saviem ziemas rapša sējumiem. Vācija slikti izsakās par saviem ziemas rapša laukiem. Paredz kritumu gaidāmajā ražībā. Savukārt Beļģija gaida rekordražu no saviem ziemas rapšiem. Diskusiju noslēdza Spānija, kura minēja, ka sējplatības samazinājums pret iepriekšējo gadu ir samazinājies par 18%. Ja salīdzina ar Spānijas ziemas rapša sējplatību 4 gadus atpakaļ, tad šodien sējplatība ir kritusies par 50 %. Ilgtermiņā viņi saredz, ka sējplatība attiecībā uz ziemas rapsi Eiropā tikai kritīsies.

Somijai uz 2019. gada rudeni būs pieejama jauna kodne BUTEO, kura uzrāda daudzsoļu efektivitāti arī uz krustziežu spradzi. Ar šo alternatīvu plānots aizstāt Neonix ilgtermiņā.

Liela diskusija bija par proteīna programmas īstenošanu katras valsts ietvaros. Somija interesējās par jauniem proteīnaugiem, lai varētu ar pašu proteīnu ilgtermiņā aizstāt importa proteīnu.

Dānija ir uzcēlusi rūpnīcu, kurā viņi no jūras zvaigznēm iegūst proteīnu. Proteīna alternatīvas un tā vērtības celšana bija aktuāla visās dalībvalstīs. Galvenais secinājums – šobrīd Eiropas dalībvalstīm vēl nav īsti skaidrs, kādā virzienā mēs virzāmies ar savām proteīnprogrammām. Nav skaidras vīzijas, kā to visefektīvāk īstenot. To uzstādīja, kā mērķi nodefinēt uz nākošo COPA-COGECA proteīna grupas tikšanos.

Tikšanās izskaņā uzstājās parlamenta pārstāvis, kurš mēģināja ieskicēt jauno lauksaimniecības politiku, tiešmaksājumus u.t.t, bet galvenais secinājums, ka šobrīd ar jaunievēlētajiem krēsliem

nekas vēl nav skaidrs un nekādu konkrētu politiku nebija gatavi pozicionēt.

Globāli apsprieda tēmu par to, kā lauksaimniecību medijos nopozicionēt draudzīgāk patērētājam. Kā sabiedrībai izmainīt domas pozitīvā virzienā par mūsdienu lauksaimniecību. Ideja no Francijas pārstāvja bija par “Pārtikas festivālu”, kurā lauksaimnieki varētu akcentēt tieši pašmāju produktu kvalitāti, tādā veidā vienojot laukus ar pilsētu.

Atskaiti sagatavoja eksperts

Rūdolfs Jaks

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Zemkopības ministrija